

EU EN AKTÖR I VÄRLDEN

INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET
FÖR FRED OCH FRIHET

PEACE, YES PLEASE

Denna skrift ingår i Peace Yes Please, ett informationsprojekt som riktar sig till ungdomar och drivs av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet med stöd från Forum Syd. Projektet syftar till att ge en introduktion till, samt locka till kritiskt tänkande vad gäller frågor som rör fred och konflikt.

Publicerad av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF

Ansvarig utgivare:

Petra Tötterman Andorff

Layout: Gabriel Holmbom

Omslagsbild: Lovisa Elwerdotter

Tryck: Kopiecenter BWA AB

Stockholm 2009

www.ikff.se

VISSTE DU ATT:

- 6 av 10 politiska beslut i Sverige baseras på beslut tagna av EU
- vid Europaparlamentsvalet 2004 röstade knappt 38% av alla röstberättigade
- vid Europaparlamentsvalet 2004 röstade bara var fjärde person under 25 år
- endast 30 % av Europaparlamentets ledamöter är kvinnor
- 90 % av generaldirektörerna inom EU är män

Vad innebär egentligen europeisk säkerhetspolitik? Är det säkerhetsfrågor som handlar om Europa? Är det hur EU agerar i den internationella säkerhetspolitiska debatten? Eller är det hur arbetet sker inom EU? Svaret är att europeisk säkerhetspolitik är allt det här och mer därtill. Genom de samarbeten som finns inom den Europeiska Unionen kan Sverige vara med och påverka Europa och resten av världen i frågor som rör fred och säkerhet. Den politik som EU för påverkar med andra ord människor även långt utanför den egna regionen.

Sverige blev medlem i den Europeiska Unionen 1995. Sedan dess har det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU vuxit både i proportion och i betydelse. Svenskar deltar idag i flera av EU:s krishanteringsuppdrag samtidigt som EU allt oftare uttalar sig med en gemensam röst i internationella sammanhang. Skapandet av ett gemensamt utrikesministerium med en gemensam utrikesminister, Catherine Ashton, som skall leda arbetet i Europeiska rådet, EU:s toppmöten och därmed samarbetet i Europa framåt, har under 2009 blivit verklighet i och med antagandet av Lissabonfördraget. Den säkerhetspolitiska agendan håller på att förändras. Av dessa anledningar, och många fler därtill, är det viktigt att europeisk säkerhetspolitik diskuteras och analyseras, av människor av olika kön, i alla åldrar med olika bakgrund.

VAD ÄR SÄKERHET?

Alla människor vill leva i ett samhälle där de kan känna sig säkra. Ett samhälle som är fritt från hot och förföljelser. Det är därför ingen överdrift att säga att de flesta människor troligen håller med om att säkerhet är ett mycket viktigt begrepp. Men när det sedan gäller att definiera detta begrepp blir det genast mycket mer komplicerat. Vad betyder säkerhet egentligen? Vems säkerhet är det man talar om och vilka är de största hoten mot vår säkerhet idag?

NATIONELL SÄKERHET

Det ”realistiska” synsättet, eller det som brukar kallas den traditionella synen på säkerhet, har länge varit dominerande. Begreppet säkerhet är inom detta synsätt

nära sammankopplat med nationalstaten som aktör. Staters säkerhet har med andra ord definierats i termer av militära och politiska hot. Det traditionella synsättet lämnar inte mycket utrymme att förstå kvinnors och marginaliserade gruppers upplevelser av säkerhetsbegreppet och dess förhållande till identitet och makt. När kalla kriget tog slut i slutet av 80-talet och början av 90-talet, var det många kritiker som menade att ett ensidigt fokus på nationalstaten resulterade i att vissa grupper inte kände sig inkluderade och skyddade av staten. Ett resonemang som ledde till att definitionen av begreppet säkerhet utvidgades något. Tack vare dessa kritiska röster fick fler och fler ögonen för de ekonomiska, sociala och miljömässiga komponenterna av det man kallar säkerhet.

© UN PHOTO/MARIE FRECHON

MÄNSKLIG SÄKERHET

Begreppet mänsklig säkerhet uppkom i början på 1990-talet som en reaktion mot den traditionella synen på säkerhet och de annalkande hoten om inbördeskrig, terrorism och organiserad brottslighet. I UNDP:s Human Development Report från 1994 talar FN för första gången om säkerhet för människor snarare än stater och territorium, och säkerhet som uppnås med utveckling snarare än vapen. Mänsklig säkerhet definieras som kärnan av alla människors liv och något som kan påverkas av en rad olika faktorer, till exempel hunger, fattigdom och individers död.

Flera rapporter och expertgrupper har sedan dess fortsatt utveckla begreppet. I diskussionen pratar man bland annat om att säkerhet och utveckling hänger ihop.

Själva grundidén är att fattigdom skapar en grogrund för konflikt och våld. Genom att fokusera på bekämpning av fattigdom kan man bidra till att förebygga väpnade konflikter. Det omvända gäller också, då konflikter utgör allvarliga hinder för utvecklingen och fattigdomsbekämpningen i ett land. Faktum är att fattigdom och sjukdomar är ett större hot mot människors säkerhet idag än många andra problem som får mycket större utrymme i medierna och politiken, problem som terrorism och organiserad brottslighet.

VAD BETYDER GENUS?

För att kunna tala om mänsklig säkerhet krävs att alla oberoende av kön och ålder inkluderas. För att kunna förstå samhällsprocesser och ta vara på allas erfarenheter är det viktigt att anlägga ett genusperspektiv. Detta för att synliggöra att det finns skillnader i samhället vad gäller hur män och kvinnor blir behandlade och respekterade och hur detta i sin tur inverkar på deras säkerhetssituation.

Kön – biologiska skillnader mellan kvinnor och män

Genus – socialt och kulturellt skapade roller mellan kvinnor och män

Det finns föreställningar kring kön som gör gällande att män och kvinnor är olika och varandras motsatser. Den här föreställningen om könets olikhet har legitimerat förtryck och maktskillnader mellan könen. Genusforskningen har visat att denna föreställning gör att vi blir olika genom att vi tilldelas olika könsroller av den rådande kulturen. Män har associerats till positivt laddade egenskaper som handlingskraft, rationalitet och kopplade till den offentliga arenan (samhället) medan kvinnor associerats till egenskaper som passivitet, svaghet, känslomhet, irrationalitet och kopplade till den privata sfären (exempelvis hemmet). Det som anses vara ”det manliga” har uppvärderats i förhållande till

”det kvinnliga”. Konsekvensen av denna föreställning om könets olikhet har blivit att kvinnor har mindre tillgång till makt och lägre status än män. Deras löner är generellt lägre därför att det inte värderas lika högt. Dessa orättvisor p.g.a. kön går att se i alla samhällssektorer som kultur, ekonomi, politik etc.

IKFF har länge arbetat med ett genusperspektiv på säkerhetspolitik och förespråkar en bred syn på vad som utgör säkerhetshot samtidigt som vi ifrågasätter staten som en garant för säkerhet. Trots att många organisationer inom civilsamhället arbetar hårt med att länka begreppet säkerhet till utveckling, fattigdomsbekämpning, ökad jämlikhet och jämställdhet är det uppenbart att fokus fortfarande ligger på militära hot som krig, väpnad konflikt, kärnvapen, terrorism och organiserad brottslighet. Kvinnors rätt att leva utan fruktan och i frihet från våld, både i hemmet och i offentligheten, anses inte höra till säkerhetspolitiken.

FN, EU OCH GENUS

EU har en del viktiga verktyg antagna av FN till hjälp i arbetet för att formulera en europeisk säkerhetspolitik med hänsyn till genus. Dessa måste medlemsländerna förhålla sig till och de påverkar samtidigt EU: s syn på, och strategi för, den säkerhetspolitik man för. FN:s säkerhetsråd har antagit fyra resolutioner, 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) och 1889 (2009) på temat kvinnor, fred och säkerhet, vilka alla utgör centrala beståndsdelar i det internationella säkerhetsarbetet.

Resolutionerna handlar både om att öka kvinnors deltagande i arbetet med att förebygga, hantera och lösa våldsamma konflikter, och om att integrera ett genusperspektiv i det internationella freds- och säkerhetsarbetet. Den första resolution att behandla området (1325) har visat sig allmänt hållen. Därför FN: s säkerhetsråd varit tvungen att specificera ytterligare en rad aspekter för att till fullo kunna implementera eller genomföra resolutionen. Detta har utmynnat i resolutioner omfattande sexuellt våld i krig i och med resolutionerna 1820 och 1888, samt 1889 som specificerar hur man bör handla för att kunna leva upp till resolution 1325.

Det är viktigt att resolutionerna ses som sammanlänkade aspekter av samma agenda för kvinnor, fred och säkerhet, och inte behandlas som fristående resolutioner. Förutom att institutioner som EU och FN måste förhålla sig till dessa är det ytterst nödvändigt att även civila samhällets organisationer arbetar för implementering och uppföljning.

EU:S INSTITUTIONER

För att kunna förstå den säkerhetspolitik som bedrivs i Europa bör vi också ta en titt på de institutioner som är grunden för hur EU verkar och kan agera. Det vardagliga arbetet inom EU sker främst mellan tre av de viktigaste institutionerna inom EU:s politiska system. De är: parlamentet, kommissionen och europeiska unionens råd.

EUROPAPARLAMENTET

Europaparlamentet är folkets röst eftersom det är i denna institution som folket bestämmer vem som ska sitta och representera dem. Ledamöterna väljs av EU-medborgarna i direkta val vart femte år. Senaste Europaparlamentsvalet skedde den 7 juni 2009. Man måste vara 18 år för att få rösta till Europaparlamentet. Ledamöterna grupperar sig inte efter hemland utan samlas i politiska grupper allt efter partitillhörighet. Utöver det arbetar man i olika arbetsgrupper. Av de personer som sitter i Europaparlamentet idag, är 70% män. Antal platser som ett land kan ha står i proportion till landets storlek. Sverige har hittills haft 19 platser i EU-parlamentet. Detta kommer att ändras i och med att Lissabonfördraget införs (se under stycket EU och Lissabonfördraget). För att få ta del av platserna måste ett parti ha minst 4% av väljarnas röster (precis som till riksdagen).

Europaparlamentets huvudsakliga uppgifter är att:

- Tillsammans med ministerrådet granska och bestämma om kommissionens förslag ska bli nya EU-lagar
- Övervaka andra EU-institutioner och se till att de sköter sitt arbete
- Besluta om EU:s årliga budget
- Godkänna nya medlemsländer och avtal som unionen sluter med länder

KOMMISSIONEN

Kommissionen administreras från Bryssel och Luxemburg och består av bl.a. en kommissions ledamot från varje medlemsstat. Kommissionens ordförande heter (2009) José Manuel Barroso. Det är medlemsländernas regeringar som utser ordföranden och även kommissionen för en period av fem år. Innan kommissionen kan påbörja sitt arbete måste den godkännas av Europaparlamentet. Kommissionen är oberoende och får inte påverkas av medlemsstaternas regeringar då den företräder EU:s gemensamma intressen, representerar hela EU och verkar för det gemensamma bästa i samarbetet. Det är därför som kommissionen ofta beskrivs som EU:s motor. Det som är viktigast att komma ihåg med kommissionen är att den är oberoende från EU:s medlemsstater, representerar hela EU och ska ta tillvara det gemensamma EU-intresset. Sveriges ledamot just nu (2009) heter Cecilia Malmström. Hennes främsta uppgift är som sagt inte att föra fram Sveriges budskap eller intressen i EU, utan skall arbeta för EU:s intressen. 18 av kommissionens 27 ledamöter är män, vilket borde kritiserars för att inte representera EU:s befolkning.

De viktigaste uppgifterna kommissionen har är:

- Ta initiativ till nya regler och ny politik, (exempelvis är det kommissionen som lagt fram ett förslag som kan innebära att det blir 70% billigare att ringa när man befinner sig utomlands).
- Genomföra den gemensamma politiken
- Övervaka medlemsstaternas efterlevnad av EU-regler
- Varje kommissionär ansvarar för ett eller flera politikområden. Varje kommissionär ansvarar för ett eller flera politikområden. Exempelvis ansvarar Cecilia Malmström för bl a migrations- och polisfrågor.

RESOLUTION 1325

I resolutionen uppmanas FN:s generalsekreterare, FN:s säkerhetsråd, medlemsstaterna samt andra icke-statliga aktörer att intensifiera arbetet på främst fyra områden:

- Öka kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och fredsfrämjande insatser och stödja kvinnors fredsinitiativ i konfliktområden.
- Säkerställa kvinnors deltagande i institutioner och beslutsfattande i postkonfliktsituationer och övergångsprocesser från konflikt till fred.
- Stärka skyddet för kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, skyddet enligt internationell humanitär rätt och särskilda behov i samband med krig och konflikter.
- Integrera ett genusperspektiv i freds- och säkerhetsfrämjande och humanitära insatser.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD (MINISTERRÅDET)

Europeiska unionens råd, ofta kallat ministerrådet, är det främsta beslutsorganet inom EU. Rådets uppgift är att tala för de enskilda medlemsländerna och deras regeringar. En minister från varje EU land är med vid rådets olika möten. Vilka ministrar som sammanträder beror på vilka frågor som står på dagordningen. Exempelvis har vi Eskil Erlandsson, vår jordbruksminister som träffar andra jordbruksministrar och beslutar om exempelvis hur mycket gödsel vi får använda i Sverige.

Rådet är EU:s högsta beslutande organ och har till uppgift att:

- Bestämma om kommissionens förslag ska bli nya EU-lagar, ofta tillsammans med Europaparlamentet
- Samordna medlemsländernas ekonomiska politik
- Sluta internationella överenskommelser mellan EU och stater utanför EU-området, eller mellan EU och internationella organisationer
- Vara med och bestämma hur EU:s gemensamma pengar ska användas tillsammans med Europaparlamentet

EUROPEISKA RÅDET

Fyra gånger om året har det Europeiska rådet möten som leds av kommissionens ordförande. Här träffas EU-ländernas stats- och regeringschefer, det vill säga statsministrar och presidenter. De diskuterar samarbetet inom EU och EU:s utveckling. Om det är någon krånglig fråga som ministrarna inte lyckas lösa på ministerrådsmötena går frågan över till Europeiska rådet. Det betyder att om Eskil Erlandsson och tex övriga jordbruksministrar inte kommer överens, går frågan vidare till vår statsminister så att han får diskutera den vidare med andra statsoverhuvuden i EU. De diskuterar även den gemensamma utrikes och säkerhetspolitiken (GUSP). Det vill säga de tar upp frågor som rör viktiga världshändelser, som till exempel kriser i den globala ekonomin, krig och oroligheter. EU försöker på så sätt tala med en röst i olika diplomatiska frågor.

RESOLUTION 1820

- *Våldtäkt kan utgöra krigsbrott och brott mot mänskligheten. Våldtäkt kan även ses som en konstituerande handling för folkmord.*
- *Det är viktigt att förövare ställs inför rätta.*
- *Ammesti inte ska beviljas för sexualiserat våld i fredsförhandlingar.*

RESOLUTION 1888

- *FN ska utse en särskild representant som ska leda och stärka FN:s samlade arbete med att stoppa sexualiserat våld mot kvinnor;*
- *FN ska tillsätta en rådgivare för kvinnors säkerhet i fredsbevarande insatser.*
- *FN ska bilda ett expertteam som ska bistå medlemsländerna och FN:s missioner i deras arbete med att motverka sexualiserat våld i väpnade konflikter.*

RESOLUTION 1889

- *Säkerhetsrådet skall inom ett år (från 2009) erhålla en rapport från FN:s generalsekreterare om kvinnors deltagande i fredsarbete i postkonfliktområden och indikatorer för uppföljning av arbetet med resolution 1325.*
- *Säkerhetsrådet skall tillsätta en styrgrupp med ansvar att samordna satsningar inför resolution 1325:s 10-års jubileum den 31 oktober 2010.*
- *Säkerhetsrådet skall satsa på att bilda mer jämställda fredsinsatser i konfliktområden.*

GUSP

Med förkortningen GUSP menas EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Det betyder att alla EU-medlemsstater ska ha en gemensam politisk linje mot resten av världen. Hur den politiken ser ut bestäms bl.a. i Europeiska rådet som framställer gemensamma strategier. Sedan har EU:s ministerråd ansvar för att utforma och genomföra den gemensamma utrikespolitiken. Varje medlemslands utrikesminister har ansvar för att det egna landet tillämpar EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

GUSP påverkar svensk politik på flera sätt, främst eftersom Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik måste vara i linje med EU:s. Exempelvis koordinerar sig Sverige tillsammans med andra medlemsstater i hur man ska agera i en stor internationell händelse. Ofta gör inte medlemsstater egna uttalanden i en internationell kris utan det har varit EU-ordförandelandets uppgift att tala utifrån hela unionens vägnar. Denna uppgift kommer i och med Lissabonfördraget att i framtiden åläggas Catherine Ashton. Sverige måste dessutom, liksom andra medlemsstater, kunna ställa upp poliser och militär till förfogande för internationella insatser.

ESFP

Förkortningen ESFP står för den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken och är en del av GUSP. Syftet med ESFP är att utveckla den civila och militära kapaciteten inom EU för att hantera kriser och förebygga internationella konflikter och på det sättet bidra till att bevara freden och säkerheten i världen i enlighet med FN:s stadga. Idag går ESFP mot att en europeisk armé upprättas och att den utvecklas i överensstämmelse och samordning med NATO. ESFP arbetar mot bl.a. spridning av massförstörelsevapen, med regionala konflikter, stater i upplösning, terrorism och organiserad brottslighet. Europeiska rådet har en målsättning att EU med 60 dagars varsel ska kunna sätta in en militär styrka på 60 000 man.

En viktig komponent i Lissabonfördraget (läs mer om Lissabonfördraget på nästa sida) är solidaritetsklausulen. Den betyder i korthet att *”alla unionens tillgängliga instrument ska kunna utnyttjas för att förhindra terroristhot inom EU, skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen från en eventuell terroristattack samt bistå en medlemsstat som drabbas av en terroristattack, en katastrof som orsakas av människor eller en naturkatastrof. Skulle en sådan katastrof inträffa ska den utsatta medlemsstaten kunna begära hjälp och assistans från övriga medlemsstater.”* Det låter bra att kunna hjälpas åt i olika slags kriser och klausulen kan ses som ett uttryck för medlemsstaternas politiska vilja att stödja varandra. Dock ställer den ett uttalat krav på militära resurser i krisberedskapen, men vad som menas med militära resurser förblir oklart. För Sveriges del innebär det dock att det militära samarbetet med övriga medlemmar i EU ökar och att man som resultat av detta kan hamna i en situation med utländska militära styrkor på svenskt territorium. Vidare innebär det också att Sverige härigenom knyter ett närmare militärt samarbete med kärnvapenstater i Europa.

EU OCH LISSABONFÖRDRAGET

Under hösten 2009 antogs nya bestämmelser rörande hur EU skall fungera – det så kallade Lissabonfördraget. Fördraget innebar flera grundläggande förändringar för EU, både positiva och negativa.

En av Lissabonfördragets stora förtjänster handlar om ökad demokrati och öppenhet, genom att Europaparlamentets och de nationella parlamentens roll stärks – bl a får de nationella parlamenten större möjligheter att bromsa lagförslag. Europaparlamentet och de nationella parlamenten väljs direkt av folket i EU till skillnad från andra mäktiga organ som t.ex. kommissionen. Tidigare har Europaparlamentet haft mindre att säga till om när det gäller lagstiftning, EU:s internationella avtal och EU:s budget vilket nu kommer att ändras.

Antalet platser i Europaparlamentet kommer att begränsas till 750 ledamöter plus talmannen. Ledamöter från folkrikare nationer företräder fler medborgare än ledamöter från mindre folkrika nationer.

Lissabonfördraget skapade också ökad effektivitet genom förändringar i arbetsmetoder och omröstningsregler. Tidigare har alla länder behövt enas medan Lissabonfördraget nu gör att beslut påskyndas. Från och med 2014 ska det tas majoritetsbeslut vilket betyder att alla medlemsländer inte behöver vara eniga med beslutet. Med majoritet menas i det här fallet att ett beslut får stöd av 55 % av medlemsländerna under förutsättningen att dessa medlemsländer omfattar minst 65 % av EU:s befolkning. Det här kan dock kritiseras eftersom det gynnar EU:s stora länder och att mindre länder med avvikande åsikter riskerar att bli förbigångna.

Genom fördraget finns också möjlighet att stärka gemensamma värderingar, att stärka stadgan om rättigheter, frihet, solidaritet och säkerhet. Lissabonfördraget ger befintliga rättigheter bekräftelse och inför nya rättigheter som handlar om medborgerliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheter. Likaså sker en förändring för EU att agera på det säkerhetspolitiska området och där nämner EU främst brottslighet och terrorism. Utifrån ett genusperspektiv kan dessa förändringar kritiseras. Både för att värderingarna kring genus och säkerhetspolitik på många områden ser väldigt olika ut mellan länderna och för att många med termen säkerhet främst menar staters säkerhet. Den säkerhetspolitiska analysen i EU är fortfarande väldigt traditionell och det är nu denna linje som förstärks.

EU:s roll och ställning mot resten av världen blir också tydligare eftersom

Lissabonfördraget gör att EU i ännu högre grad ska tala med en röst mot resten av världen. Europeiska rådet blir en egen institution, men kommer att ha samma funktioner som förut – att ge EU politiska impulser. EU får i Europeiska rådet en permanent ordförande som sitter 2,5 år åt gången, istället för att denna uppgift vandrar från land till land var sjätte månad. EU:s första permanenta ordförande är Belgiens premiärminister Herman Van Rompuy vars uppgift kommer att vara att leda stats- och regeringschefernas toppmöten och att representera EU-ledarna i internationella sammanhang. Han kommer också att företräda rådet i kontakterna med övriga EU-institutioner.

En av Lissabonfördragets viktigaste förändringar är införandet av en hög representant för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Denna post motsvarar ungefär posten som utrikesminister för hela unionen och innehas av Catherine Ashton. Hon ska förutom att ansvara för utrikes- och säkerhetspolitiken också bygga upp ett nätverk med diplomater runt om i världen som ska hjälpa henne i jobbet. Sammantaget kommer detta att ge EU:s utrikes- och säkerhetspolitik större genomslag, samstämmighet och synlighet utåt men kan samtidigt bidra till att makt flyttas ännu längre från medborgarna. Dessutom finns risken att utrikes- och säkerhetspolitiken blir mer ensidig och tjänar en viss intressegrupp och ser ännu mindre till humanitär säkerhet då t.ex. civilsamhällets möjligheter att påverka förmodligen kommer att försvåras.

EU OCH GENUS – SÅ FUNKAR DET

Den politik EU för påverkar män och kvinnor olika när det gäller ekonomi, säkerhet, kultur och många andra frågor. Förenklat kan man säga att om EU gynnar den privata marknaden gynnar det oftast män eftersom fler män arbetar inom den privata sektorn medan större satsningar på offentliga institutioner som t.ex. förskola, skola och vård gynnar kvinnor eftersom de i högre utsträckning än män arbetar i offentlig sektor. Det är också konstaterat, från exempelvis FN, att om kvinnor är bättre representerade på beslutsfattande positioner gynnar den

förda politiken kvinnor i högre utsträckning än om majoriteten av de styrande är män. Tyvärr finns det få kvinnor i beslutens sammanträdesrum. Det är ett stort problem att kompetenta kvinnor i EU fortfarande blir överkörda i maktens korridorer efter år av jämställdhetsinsatser. I de flesta av EU:s institutioner är majoriteten av de anställda kvinnor, men bland cheferna är nästan 80 % män. Ju högre upp i hierarkin man kommer desto fler män. Männerna blir toppolitiker eller chefer medan kvinnor får vara assistenter och medhjälpare.

Förutom själva representationsproblemet finns också problemet med att politiken inte tillämpas ur ett genusperspektiv som

ser till individers säkerhet och som gynnar fattigdomsbekämpning och utveckling. EU:s gemensamma utrikes och säkerhetspolitik (GUSP) och europeiska säkerhets och försvarspolitik (ESFP) är fokuserade på att samordna militär och polis att skicka ut till konfliktdrabbade länder trots att det som kanske också behövs är barnmorskor, läkare, lärare och annan civil personal som kan bidra till uppbyggnaden av ett stabilt samhälle och mänsklig säkerhet. Civilsamhället arbetar med att försöka ändra fokus från militära aspekter till att gälla demokrati, mänskliga rättigheter, miljö och ekonomi. Rent konkret kan det handla om valobservation, övervakning av mänskliga rättigheter, skickande av medicinsk

personal liksom utbildningspersonal, utbildning till lokala poliser, förebyggande arbete så att en väpnad konflikt inte bryter ut, nedrustning av vapen etc. Sverige arbetar efter påtryckningar från det svenska civilsamhället mycket för att t.ex. öka genusmedvetenheten inom olika insatser för att stödja kvinnor och flickor i konfliktländer eftersom de ofta drabbas hårt då t.ex. sexuellt våld (våldtäkt) är en strategi i krig för att förnedra och bryta ner motståndarlandets befolkning.

SAMMANFATTNING

Säkerhet och utveckling går hand i hand. Denna koppling är numera ett vedertaget faktum som Sveriges regering och riksdag samt aktörer som EU och FN har gjort. Sverige för kontinuerligt arbetet för utveckling och säkerhet framåt bl a genom att verka genom EU. Den hållning, de strategier och de prioriterade områden man utarbetat i EU har i sin tur betydelse för fred och säkerhet i världen i stort. Ett stort problem är dock att synen på säkerhet inte alltid inkluderar alla människor. Många gånger utelämnas kvinnors erfarenheter eftersom de utestängs från fredsförhandlingar, beslutsfattande positioner och återuppbyggnadsarbete mm. Detta inverkar på möjligheterna att bygga en hållbar europeisk säkerhetspolitik. Som svensk medborgare kan man påverka den politik som man vill skall föras i EU och världen. Genom att engagera sig i en organisation, ett politiskt parti eller genom att rösta, kan man bidra till att EU för en säkerhetspolitik som är hållbar och som kan bidra till en fredligare värld.

Källor, litteraturtips, vill du veta mer?

EUROPEISK FREDSPOLITIK – SÄKERT!

Studiecirkelmaterial om Europeisk säkerhetspolitik, IKFF 2007

DS 2007:48 LISSABONFÖRDRAGET, DEL I
Statsrådsberedningen, Regeringskansliet

KVINNOR, FRED OCH SÄKERHET, IKFF 2006

SÅ FUNGERAR EUROPEISKA UNIONEN

Guide till EU:s institutioner, Europeiska gemenskaperna 2007

VALET TILL EUROPAPARLAMENTET

Faktblad från EU-upplysningen vid Sveriges Riksdag, Februari 2009

INTERNET:

www.ec.europa.eu/publications

www.europa.eu

www.eu-upplysningen.se

www.fn.se

www.lsu.se

www.riksdagen.se

www.sakerhetspolitik.se

www.un.org

www.peacewomen.org

www.ikff.se

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) är en lobby- och informations-organisation.

Vi arbetar med att bygga en långsiktig fred genom jämlikhet och kvinnors rättigheter, samt kvinnors aktiva deltagande i konfliktlösning, förebyggande av väpnade konflikter och nedrustning. IKFF grundades år 1915, består av omkring 40 sektioner runt om i världen och har två internationella huvudkontor i Genève och New York som arbetar nära FN och andra internationella organ.

www.ikff.se

Europeisk säkerhetspolitik angår oss alla. I en allt mer globaliserad värld berörs vi på alla samhällsnivåer av skeenden i världen. Därför är det viktigt att göra sin röst hörd och aktivt delta i och nyttja sina demokratiska rättigheter. Det bör ligga i varje medborgares intresse att noga granska vad våra folkvalda parlamentariker står för och vilka frågor var och en ämnar driva i europaparlamentet, eftersom detta kommer att påverka framtida utveckling, inte minst vad gäller vår säkerhet.